

Dosarul nr. 3ra-906/22
2-21014753-01-3ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Ion Ignat împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 1 februarie 2021, Ion Ignat, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 12 septembrie 1991 și până la 5 martie 2013.

Potrivit certificatului eliberat de către DP Chișinău nr. 34/20-1397 din 1 decembrie 2020, la data concedierii (5 martie 2013) vechimea în serviciu constituia 40 de ani 01 luni, comparativ cu 20 de ani calculați din momentul stabilirii pensiei.

A menționat că s-a adresat la CTAS Rîșcani în vederea recalculării pensiei, iar la 11 decembrie 2020, CTAS Rîșcani, prin decizia nr. 92/2020/89364, i-a respins cererea în stabilirea pensiei.

Ulterior, s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale și, la 19 ianuarie 2021, a primit răspuns prin care și această cerere a fost respinsă.

A calificat decizia Casei Teritoriale de Asistență Sociale Rîșcani recalcularea și nu stabilirea pensiei, or, dânsul este pensionar din 5 martie 2013.

Potrivit art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

A obiectat că angajatorul, Direcția de Poliție Chișinău, prin certificatul nr. 34/20-1397 din 1 decembrie 2020, a constatat faptul greșelii în calculul vechimii în muncă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 162-168, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea ca fiind ilegală a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani nr. 92/2020/89364 din 11 decembrie 2020, anularea ca fiind ilegală a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. I-5/21 din 19 ianuarie 2021.

Prin hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea.

A fost anulată ca ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani nr. 92/2020/89364 din 11 decembrie 2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1-5/21 din 19 ianuarie 2021, adoptată ca urmare a examinării cererii prealabile.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia lui Ion Ignat, luându-se în considerare calculul vechimii în muncă reflectat în certificatul Direcției de Poliție Chișinău nr. 34/20-13297 din 1 decembrie 2020, cu achitarea diferenței pentru 12 luni trecute.

În rest, au fost respinse pretențiile ca neîntemeiate.

La 19 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 29 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 26 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Ion Ignat, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de respingerea pretenției de recalculare a pensiei, începând cu data de 5 martie 2013.

Prin încheierea din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ion Ignat, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali împotriva hotărârii din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat ilegalitatea refuzului CTAS Rîșcani nr. 92/2020/89364 din 11 decembrie 2020 de a efectua recalcularea pensiei lui Ion Ignat în baza Certificatului Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-13297 din 1 decembrie 2020, r, în cadrul cercetării stării de fapt și de drept, a fost stabilit că certificatul nominalizat a fost întocmit cu respectarea actelor normative în vigoare, respectiv, organul de asigurări sociale neîntemeiat a respins solicitarea lui Ion Ignat referitor la recalcularea pensiei.

Instanțele au reperat și prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Au reținut instanțele inferioare și că, concluzia derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, care statuează expres că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Subsecvent, au notat instanțele că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și urmează a fi aplicat corespunzător, iar simplul dezacord formal al Casei Naționale de Asigurări

Sociale cu actul administrativ normativ menționat, nu prezintă un temei pentru respingerea cereri.

La 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 25 august 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a calificat drept eronată soluția instanței de apel, iar decizia – pasibilă de casare.

A precizat că prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Prin urmare, ordinul nr. 96 din 20 martie 2018, emis de Ministerul Afacerilor Interne, în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Or, Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 nu conține prevederile din ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, și anume perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

A punctat că dispozițiile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, și anume în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

A ținut să accentueze că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu, cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Astfel, se deduce că activitatea lui Ion Ignat din perioadele invocate, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

A reiterat că temei de recalculare a vechimii în muncă din cadrul Batalionului serviciului escortă și pază al Comisariatului general de poliție mun. Chișinău IGP MAI, ca perioadă calculată cu înlesniri (două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu, 2:1), nu este.

La 6 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ion Ignat și a reprezentantului său, avocatul Vladimir Kovali, copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-le explicat dreptul

de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către avocatul Vladimir Kovali la 13 septembrie 2022, iar de către Ion Ignat – la 14 septembrie 2022, potrivit avizelor de recepție (f. d. 113-114).

La 13 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Ion Ignat, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus referință la recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 31 mai 2022 (f. d. 89).

Este cert și faptul că la 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 102).

Decizia motivată din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale la 15 august 2022, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică (f. d. 100 verso).

Se mai constată că la 25 august 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 107-108 verso).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului

administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre

din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu